מִכְּלָל דִּבְעָלְמָא – במקום שאינו נידון של ממונות ולא תיקן הלל תקנה זו, נָתְנָה בְּעַל כָּרְחֵיהּ לֹא הַוְיָא נְתִינָה. ולכך גבי גט שהוא נידון של איסור, רק אם נתנה לו האשה את המאתים זוז מדעתו נתקיים התנאי ומגורשת. מַתְקִיף לָהּ רַב פָּפָּא, וְאִיתֵימָא רַב שִׁימִי בַּר אַשִׁי, מנין ההכרח ללמוד מתקנתו של הלל שנתינה בעל כרחו אינה נתינה, וְדִלְמָא – והלא אפשר שבכל מקום מועיל נתינה בעל כרחו, וּכִי אִצְטְרִיךְ לֵיהּ להלל לְתַקּוּנֵי בבתי ערי חומה שנתינה בלשכה בעל כרחו של הקונה, הוא משום ששם הנתינה היא שֶׁלֹּא בְּפָנָיו של הקונה, ובאופן זה לולא התקנה היה צריך נתינה מדעתו. אֲבָל נתינה בְּפָנָיו, בֵּין אם היא מִדַּעְתּוֹ בֵּין אם היא בְּעַל כָּרְחוֹ, הַוְיָא נְתִינָה. מביאה הגמרא גירסה אחרת בדברי רבא, ובקושיא עליו: וְאִיבָּא דְּאָמְרֵי שְׁאָמַר רָבָא להיפך, שמִּתַּקָּנָתוֹ שֶׁל הֶלֵּל נשמע, שזה פשוט שאם אמר לאשתו חֲרֵי זֶה גִּיטֵּךְ עַל מְנָת שֶׁתִּתְּנִי לִי מָאתַיִם זוּז, וְנָתְנָה לוֹ בֵּין מִדַּעְתּוֹ וּבֵין בְּעַל כָּרְחוֹ, הַוְיָא נְתִינָה, אף בלא תקנה מיוחדת. וְכִי אִיצְטְרִיךְ לֵיהּ לְהֶלֵּל לְתַקּוּנֵי בבתי ערי חומה שמועיל נתינה בעל כרחו של הקונה, הוא משום ששם הנתינה היא שֶׁלֹּא בְּפָנָיו של הקונה, ובאופן זה לולא התקנה היה צריך נתינה מדעתו. אֲבָל נתינה בְּפָנָיו, בֵּין אם היא מִדַּעְתּוֹ, בֵּין אם היא בְּעַל כָּרְחוֹ, הַוְיָא נְתִינָה. מַתְקִיף לָהּ רַב פָּפָּא, וְאִיתֵימָא רַב שִׁימִי בַּר אַשִׁי, וְדִלְמָא – והלא אפשר שבלא תקנה מיוחדת, אֲפִילּוּ בנתינה בְּפָנָיו נַמִּי היה מקום לחלק, שרק אם נתן מִדַּעְתּוֹ, אֵין – הרי היא נתינה, אך אם נתן בְּעַל כָּרְחוֹ לֹא נחשבת נתינה. ואף לנתינה בפניו נצרכת תקנתו של הלל שמועילה בעל כרחו, וְהטעם שתקנתו של הֶלֵּל נאמרה רק בנתינה שלא בפניו בלשכה, הוא משום שמַּאי דְּאִיצְטְרִיךְ לֵיהּ תָּקָּן – במה שהיה צורך לפניו לתקן תיקן. וכיון שראה שהיה הקונה נחבא שלא יתן לו המוכר מעותיו, תיקן שאף אם אינו בפניו, תהא נתינה בעל כרחו. ואף אם היה רואה שהקונה לפנינו ואינו רוצה לקבל המעות, היה הלל צריך לתקן שנתינה בפניו בעל כרחו היא נתינה. וכיון שאף נתינה בפניו רק מחמת התקנה מועלת בעל כרחו, לכך גבי גט שהוא נידון של איסור, ולא תיקנו תקנה זו, מנין שמועלת נתינת המעות בעל כרחו של הבעל.

מבואר בגמרא לעיל (עה:), שדעת חכמים שרק בנתינת הבגד עצמו מתקיים התנאי, ודעת רבי שמעון בן גמליאל שיכולה לקיים התנאי אף בנתינת דמי הבגד. אָמַר רַבָּה בַּר בַּר חָנָה אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, כָּל מָקוֹם שֶׁשָּׁנָה רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל דבריו בְּמִשְׁנָתֵינוּ – בכל המשניות, הֲלָכָה כְּמוֹתוֹ. חוץ משלשה דברים שאין הלכה כמותו, ואלו הם, עֵרֶב – היה אדם ערב קבלן להלואה, ויש נכסים הן ללוה והן לערב, ההלכה היא שיכול לגבות משניהם, אף שדעת רבן שמעון בן גמליאל שצריך לילך ללוה תחילה. וְצַיָּדִין – המקרה השנוי במשנתינו 'מעשה בצידן', ואף בזה הלכה כחכמים שאין מתקיים התנאי בנתינת דמי האיצטלית, ולא כרבן שמעון בן גמליאל. וּרְאָיָה אַחֲרוֹנָה – הודה אדם בבית דין כי אין לו ראיות לטובתו, ולאחר מכן רוצה להביא ראיה, אין שומעין לו, ולדעת רבי שמעון בן גמליאל שומעין לו, ואין הלכה כמותו. תָּנוּ רַבָּנָן, אמר לאשתו 'חֲרֵי זֶה גִּיטֵּךְ וְהַנַּיֵּיר שעליו כתוב הגט נשאר שָׁלִי' אֵינָהּ מְגוֹרֶשֶׁת, שהרי התורה אמרה 'ונתן בידה' (דברים כד א), וזה לא נתן לה כלום. אולם אם אמר לה 'עַל מְנָת שֶׁתַּחְזִירִי לִי אֶת הַנַּיֵּיר', הרי זו מְגוֹרֶשֶׁת ותחזיר לו את הנייר. שואלת הגמרא: מַאי שְׁנָא רִישָׁא שאם אמר 'הנייר שלי' אינה מגורשת, וּמַאי שְׁנָא סֵיפָא שאם אמר 'על מנת שתחזירי לי את הנייר' הרי היא מגורשת, והלא אף באופן זה כוונתו שיחול הגט רק כאשר תחזיר לו את הנייר, ולא מתקיים כאן בשעת הגירושין 'ונתן בידה'. משיבה הגמרא: אָמַר רַב חִסְדָּא, הָא – ברייתא זו מַנִּי, רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל הִיא. דְּאָמַר במשנתינו שאם התנה עמה שתתן לו איצטלתו ואבדה איצטלתו, תִּתֵּן לוֹ אֶת דָּמֶיהָ. ולכך הָכִי נַמִּי אֶפְשָׁר דִּמְפַיְּיסָהּ לֵיהּ בְּדָמֵי – גם כאן, יכולה היא לפייסו בדמי הנייר ולקיים את התנאי בכך, והנייר ישאר בידה ומתקיים 'ונתן בידה'. הגמרא דוחה תירוץ זה: מַתְקִיף לָהּ אַבָּיֵי, מנין שרבן שמעון בן גמליאל אמר דבריו גם באופן זה. והלא אֵימוֹר – אימתי מצינו דְּאָמַר רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל את דינו שמועיל נתינת דמי החפץ לקיום התנאי, רק הֵיכָא דְּלֵיתֵיהּ בְּעֵינֵיהּ – כאשר החפץ עצמו אינו נמצא בעין. אולם הֵיכָא דְּאִיתֵיהּ בְּעֵינֵיהּ – כאשר החפץ שהתנו עליו נמצא בעין בנייר הגט, מִי אָמַר רבי שמעון בן גמליאל שאפשר לקיים את התנאי בנתינת דמי הנייר. להלן מיישבת הגמרא את דין זה, על פי דיני תנאים שנלמדו מ'בני גד ובני ראובן', שהתנה עמהם משה שרק אם ילחמו עם שאר השבטים בכיבוש ארץ ישראל יקבלו אחוזה בארץ הגלעד, שנאמר (במדבר לב כט–ל) 'וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֲלֵהֶם אִם יַעַבְרוּ בְנֵי גָד וּבְנֵי רְאוּבֵן אִתְּכֶם אֶת הַיַּרְדֵּן כָּל חָלוּץ לַמִּלְחָמָה לִפְנֵי ה' וְנִכְבְּשָׁה הָאָרֶץ לִפְנֵיכֶם וּנְתַתֶּם לָהֶם אֶת אֶרֶץ הַגִּלְעָד לַאֲחֻזָּה. וְאִם לֹא יַעַבְרוּ חֲלוּצִים אִתְּכֶם וְנֵאחֲזוּ בְּתוֹכְכֶם בְּאֶרֶץ כְּנָעַן'. ומזה נלמדו דיני תנאים: צריך שיהיה תנאי בפועל, כמו שכפל משה דבריו ואמר 'אם יעברו וגו' ונתתם להם' וחזר ואמר 'ואם לא יעברו וגו' ונאחזו בתככם', ועל כך אמר רבי מאיר כל תנאי שאינו כתנאי בני גד ובני ראובן אינו תנאי. וחכמים חולקים וסוברים שאין צריך תנאי בפועל, והטעם שהוצרך משה לכפול להם 'ואם לא יעברו חלוצים אתכם ונאחזו בתככם בארץ כנען', שאם לא כן היה משמע שאף בארץ כנען לא ינחלו. שיהיה התנאי קודם למעשה. כגון בתנאי בני גד ובני ראובן אמר להם משה 'אם יעברו' שזהו התנאי, ורק אחר כן אמר 'ונתתם להם' שזהו המעשה שיארע אחר קיום התנאי. שיהיה התנאי בדבר אחד ומעשה בדבר אחר. כגון בתנאי בני גד ובני ראובן, שהיה התנאי על מלחמתם בכיבוש ארץ ישראל, ואילו המעשה החל מחמתו, הוא היאחזותם בארץ הגלעד. שיהא 'הן' קודם ל'לאו'. כלומר, שכאשר כופל תנאו כמבואר לעיל, יהיה זה באופן שהצד לפיו יתקיים התנאי ויחול המעשה, קודם לצד השני לפיו לא יתקיים התנאי והמעשה בטל. וכגון בבני גד, שאמר להם משה 'אם יעברו', ורק אחר כך כפל 'ואם לא יעברו': מיישבת הגמרא: אֶלָּא אָמַר אַבָּיֵי, הָא מַנִּי – ברייתא זו 'הרי זה גיטך על מנת שתחזירי לי את הנייר הרי היא מגורשת' כשיטת רַבִּי מֵאִיר הִיא. דְּאָמַר שבכל תנאי בְּעִינַן – צריך שיהיה הַתְנֵאי בָּפוּל, ואם אינו כפול לא חל התנאי. וְהָכָא כאשר אמר לה הרי זה גיטך והנייר שלי, הָא לֹא בַּפְּלֵיהּ לְתַנָּאֵיהּ – הרי לא כפל את תנאו והוסיף שאם לא תחזירי לי הנייר הגט בטל. ומשום כך בטל התנאי ואינה צריכה להחזיר לו הנייר, ומתקיים 'ונתן בידה' והרי היא מגורשת. מַתְקִיף לָהּ רָבָא, בדבריך מבואר שטַּעֲמָא שהתנאי בטל והגט קיים הוא רק משום דְּלֹא בַּפְּלֵיהּ לְתַנָּאֵיהּ, ומשמע הָא בַּפְּלֵיהּ לְתַנָּאֵיהּ – שאם אכן כפל הבעל את התנאי, חל דין תנאי, וכיון שאם תקיימנו ותתן לו את הנייר נמצא שאין הגט בידה, לכך לֹא חֲוֵי גִּיטָּא. והלא אף אם יכפול אותו יש לתנאי להיבטל, שהרי מִכְּדֵי כָּל תְּנָאֵי מֵהֵיכָא נַמְרִינַן לְהוּ – מנין למד רבי מאיר שצריך כל תנאי להיות כפול, מֵהָתָם בְּנֵי גָד וּבְנֵי רְאוּבֵן הוא נלמד. אם כן יש ללמוד משם הלכה נוספת, מַה הָתָם תְּנָאֵי קוֹדֶם לְמַעֲשֶׂה – כשם שתנאם 'אם יעברו' ו'אם לא יעברו' היה קודם למעשה שהוא 'ונתתם להם', אַף כָּל תְּנָאֵי קוֹדֶם לְמַעֲשֶׂה – אף בכל תנאי צריך שיהיה כך, שיקדים התנאי למעשה. וּלְאַפּוּקֵי הָכָא דְּמַעֲשֶׂה קוֹדֶם לְתְנָאֵי – מה שאין כן בעניננו, שהמעשה קדם לתנאי, שהרי אמר לה 'הרי זה גיטך' שזהו המעשה, ורק אחר כן התנה 'על מנת שתחזירי לי את הנייר'. ואף לדעת חכמים החולקים על רבי מאיר וסוברים שאין צריך תנאי כפול, התנאי בטל, כיון שהמעשה קדם לתנאי. אֶלָּא אָמַר רָבָא, הטעם בברייתא שאם אמר 'הרי זה גיטך על מנת שתחזירי לי את הנייר' הגט כשר, הוא מִשּׁוּם דְּנעשה באופן שהַמַּעֲשֶׂה קוֹדֶם לְתְנָאֵי, ועל כן ומטעם זה אין התנאי חל, והגט כשר. מַתְקִיף לָהּ רַב אַדָּא בַּר אַהֲבָה, טַעֲמָא שהתנאי בטל והגירושין חלים הוא משום דְּמַעֲשֶׂה קוֹדֶם לְתְנָאֵי. ומשמע הָא אם היה הַתְנֵאי קוֹדֶם לְמַעֲשֶׂה, היה התנאי חל, וכיון שאינה יכולה לקיימו לֹא חֲוֵי גִּיטָּא. והלא באופן זה יש לתנאי להיבטל אף אם יקדים המעשה, שהרי מִכְּדֵי כָּל דִּינֵי תְּנָאֵי מֵהֵיכָא נַמְרִינַן לְהוּ – מהיכן נלמדו, מֵהָתָם בְּנֵי גָד וּבְנֵי רְאוּבֵן. מַה הָתָם היה הַתְנֵאי בְּדָבָר אֶחָד וּמַעֲשֶׂה בְּדָבָר אַחֵר – התנאי שיעברו את הירדן לסייע בכבוש הארץ, ואילו המעשה היה שיקבלו נחלה בעבר הירדן המזרחי שהוא מקום אחר, אַף כָּל תנאי צריך להיות באופן זה, שיהיה התנאי בדבר אחד והמעשה בדבר אחר. לְאַפּוּקֵי הָכָא – מה שאין כן כאן שאמר לה 'הרי זה גיטך על מנת שתחזירי לי את הנייר',

דִּתְנַאי וּמַעֲשֶׂה בְּדָבָר אֶחָד הֵם, שהרי המעשה הוא חלות 'הגט', וכן התנאי הוא שתחזיר לו את 'הגט'. ולכך התנאי בטל מטעם זה.

אֶלָּא אָמַר רַב אַדָּא בַּר אַהֲבָה, אכן הטעם בברייתא שהתנאי בטל והגט קיים, הוא מִשּׁוּם דִּתְנַאי וּמַעֲשֶׂה הִיו בְּדָבָר אֶחָד ואין זה תנאי, ולכן הגט חל.

מיישבת הגמרא את דין הברייתא באופן אחר: רַב אַשִׁי אָמַר, הָא מַנִּי – ברייתא זו כשיטת רַבִּי הִיא, דְּאָמַר רַב הוּנָא אָמַר (רב) [רַבִּי], כָּל הָאוֹמֵר 'עַל מְנָת' כְּאוֹמֵר 'מֵעַכְשָׁיו' דָּמֵי, ולכך הרי הוא כאומר 'הרי זה גיטך מעכשיו על מנת שתחזירי לי את הנייר', וכוונתו שתתגרש מיד בשעת קבלת הגט, ולאחר זמן תחזיר לו את הגט, והדין הוא על מנת להחזיר שמה מתנה, ונמצא שבשעת חלות הגירושין הנייר שלה, ומתקיים דין 'ונתן בידה'.

הגמרא מביאה את תקנת שמואל לקיום דיני תנאים בגט שכיב מרע: אִתְּקִין שְׁמוּאֵל בְּגִיטָּא דִּשְׁכִיב מְרַע שיאמר במסירת הגט, 'אִם לֹא מֵתִי לֹא יְהֵא גֵּט, וְאִם מֵתִי יְהֵא גֵּט', כיון שצריך לכפול התנאי. מבררת הגמרא, מדוע תיקן שמואל דווקא אמירה זו, וְהלוא לקיום דין תנאי כפול לֵימָא – יכל לתקן שיאמרו 'אִם מֵתִי יְהֵא גֵּט, וְאִם לֹא מֵתִי לֹא יְהֵא גֵּט'. משיבה הגמרא, שאין להקדים 'אם מתי יהא גט' כיון שלֹא מַקְדִּים אִינִישׁ פּוּרְעָנוּתָא לְנַפְשֵׁיהּ – אין לו לאדם להקדים דבר פורענות על עצמו. שואלת הגמרא, וְלֵימָא 'לֹא יְהֵא גֵּט אִם לֹא מֵתִי', כלומר שיקדים את המעשה לתנאי. דוחה הגמרא, בְּעֵינַן שיהיה הַתְּנַאי קוֹדֶם לְמַעֲשֶׂה, לכן צריך להקדים את התנאי שהוא המיתה, ורק אחר כך לומר את המעשה שהוא הגט שיחול מחמתו.

מַתְקִיף לָהּ רָבָא, איך מועיל אמירה זו שתיקן שמואל, מִכְּדִי – מאחר שכָּל דִּינֵי תְּנַאי מַהֵיכָא גַּמְרִינַן – מהיכן למדים אותם, מִתְּנַאי בְּנֵי גָד וּבְנֵי רְאוּבֵן. אם כן מַה הָתָם בתנאי בני גד היה אמירת הֵן קוֹדֶם לְלָאו – הצד שיקיימו את התנאי קודם לצד שלא יקיימו אותו, שהרי הקדים ואמר להם משה 'אם יעברו' 'ונתתם להם', אַף כָּל תנאי צריך שיהיה ה'הן' קודם ל'לאו', לְאַפּוּקֵי הָכָא – מה שאין כן בתקנת שמואל שיאמר 'אם לא מתי לא יהא גט ואם מתי יהא גט', הרי הִלְּאו קוֹדֶם לְהֵן, ואיך יחול התנאי.

אֶלָּא אָמַר רָבָא, שכדי לקיים כל דיני התנאים בלא להקדים פורענות, יש לכפול התנאי שלושה פעמים כסדר הזה, 'לֹא יְהֵא גֵּט, אִם מֵתִי יְהֵא גֵּט, אִם לֹא מֵתִי לֹא יְהֵא גֵּט', ובאמירה זו מתקיימים כל ההלכות הנזכרות לעיל. שהרי מתחיל ב'אִם לֹא מֵתִי לֹא יְהֵא גֵּט' ובכך נמצא שלֹא מַקְדִּים אִינִישׁ פּוּרְעָנוּתָא לְנַפְשֵׁיהּ. ואחר כך אומר, 'אִם מֵתִי יְהֵא גֵּט אִם לֹא מֵתִי לֹא יְהֵא גֵּט' ובכך מתקיים ההלכה דבָּעֵינַן שיהיה הֵן קוֹדֶם לְלָאו:

## משנה

אמר לאשה הֲרֵי זֶה גִּיטֵּךְ עַל מְנָת שֶׁתִּשְׁתַּשְׁתִּי אֶת אַבָּא שלי, או עַל מְנָת שֶׁתָּנִיקִי אֶת בְּנִי. הרי זו צריכה לשמש או להניק. וּכַמָּה זמן הִיא מְנַיֶּקֶתּוּ, עד שימלאו לבן שְׁתֵּי שָׁנִים, שזהו משך הזמן הנצרך להנקה. ומשמשת את אביו כל ימי חייו, ובכך מקיימת את התנאי. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, מניקתו רק שְׁמֹנָה עָשָׂר חֹדֶשׁ שזהו הזמן הנצרך להנקה. ואם מֵת הַבֵּן קודם מלאת הזמן הנצרך להנקה, אוֹ שֶׁמֵּת הָאָב קודם ששימשתו הֲרֵי זֶה גֵּט. שכיון שלא פירש זמן מסוים, ודאי נתכוין רק להרוחת הבן או האב, וכשמתו ואין להם צורך בהרוחה זו נחשב הדבר שנתקיים התנאי. אמר לאשה הֲרֵי זֶה גִּיטֵּךְ עַל מְנָת שֶׁתִּשְׁתַּשְׁתִּי אֶת אַבָּא שְׁתֵּי שָׁנִים, או עַל מְנָת שֶׁתָּנִיקִי אֶת בְּנִי שְׁתֵּי שָׁנִים, אם מֵת הַבֵּן בתוך שתי שנים, אוֹ שֶׁאָמַר הָאָב בתוך זמן זה אִי אֶפְשִׁי – אין רצוני שֶׁאשה זו תְּשַׁמְּשֵׁנִי, ואפילו אם האב אינו רוצה בכך שֶׁלֹּא בְּהַקְפָּדָה – לא מחמת שהאשה הכעיסה אותו, אֵינוֹ גֵּט, כיון שפירש בתנאו זמן מסוים, ולא נתקיים התנאי. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר, אף באופן כָּזֶה הרי זה גֵּט, שהרי אין היא מעכבת מלשמשו. כְּלָל אָמַר רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל, כָּל עַכָּבָה בקיום התנאי שֶׁאֵינָהּ חִימָּנָה – מחמת האשה, הֲרֵי זֶה גֵּט:

## גמרא

שנינו במשנה, כמה היא מניקתו, שתי שנים, רבי יהודה אומר שמנה עשר חדש: מקשה הגמרא, וּמִי בָּעֵינַן כּוּלֵּי הַאי – האם צריכה להניק אותו זמן רב כל כך כדי לקיים התנאי, וְרַמִינְהִי והלא שנינו בברייתא, שִׁמְּשָׁתּוּ את האב יוֹם אֶחָד, הֵנִיקָתּוּ את הילד יוֹם אֶחָד, נתקיים התנאי בכך וַהֲרֵי זֶה גֵּט.

מתרצת הגמרא, על פי מה ששנינו לעיל (עד.) שנחלקו חכמים ורבן שמעון בן גמליאל לגבי האומר לאשה הרי זה גיטך על מנת שתתני לי איצטליתי, ואבדה איצטליתו. לדעת רבן שמעון בן גמליאל תתן לו דמיה, כיון שכוונתו היתה להרויח האיצטלית. ואם כן אף על ידי קבלת המעות באה לו הרווחה זו. ולדעת חכמים צריכה לתת לו איצטליתו בדווקא ולא את דמיה. ואם לא נותנת לו, בטל הגט:

אָמַר רַב חִסְדָּא, לֹא קַשְׁיָא סתירה ממשנתינו לדברי הברייתא, משום שהָא רַבָּנָן וְהָא רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל, מַתְנִיתִין – דין משנתינו שצריכה להניק שתי שנים, נאמר לדעת רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל הסובר שהמתנה גיטו בקבלת טובת הנאה מהאשה, כוונתו להרויח את צרכו. ואף כאן נתכוין להרווחת צורך הנקת הבן, או הרווחת צורך שימוש האב, ובפחות מצרכם לא נתקיים התנאי. וּבְרַייְתָא ששנינו בה שדי בכך אם הניקה או שימשה יום אחד לקיים התנאי, דעת רַבָּנָן היא, הסוברים שהתכוין שתתן האיצטלית דווקא ולא את דמיה, ואף כאן, כיון שהתנה על הנקה או שימוש, נתכוין שתעשה דווקא דבר זה ולא את תוצאת ההרווחה, ולכך די אפילו ביום אחד.

שואלת הגמרא, הָא מִדְּסֵיפָא רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל הֲוֵי – הלא מזה שהוזכר בסיפא של המשנה דעת רבן שמעון בן גמליאל, מִכְּלָל – מוכח מכך דְּרֵישָׁא לָאו רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל. מבארת הגמרא להיפך, אֶלָּא בַּרַייְתָא ששנינו בה שדי בהנקת יום אחד, רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל הִיא, דְּמֵיקֵל בְּתַנַּאי – שמצינו מקומות שמיקל בדרכים לקיום התנאי. א. שיכולה היא ליתן דמי האיצטלית כדי לקיים התנאי. ב. הכלל שאמר בסוף משנתינו שאף אם לא שימשה את האב כלל, כל שאין העכבה באה ממנה, נחשב כקיום התנאי, ולכך אף בברייתא היקל שדי בהנקת יום אחד. ואילו מַתְנִיתִין המצריכה הנקת שתי שנים, לדעת רַבָּנָן נשנתה, שהם מחמירים בהלכות תנאים. ואף כאן החמירו שבפחות משתי שנים לא נתקיים התנאי.

אופן נוסף ביישוב הסתירה: רָבָא אָמַר, לֹא קַשְׁיָא, כָּאן – במשנה התנה הבעל על הנקה או על שימוש אביו בְּסָתָם, ולא נקט זמן קצוב. הלכך, מקיימת האשה את התנאי בכל הצורך. אולם כָּאן – בברייתא, מדובר בְּמִפֹּרָשׁ. שפירש תנאו על יום אחד.

רַב אַשִׁי חולק על רבא וְאָמַר, כָּל סְתָם נַמִּי כְּמִפֹּרָשׁ יוֹם אֶחָד דָּמֵי – כאשר מתנה בסתם אין תנאו אלא על יום אחד. ואף הברייתא מתפרשת באופן שהתנה על הנקה סתם, ולכך צריך יום אחד, [ולהלן תבאר הגמרא דין המשנה לדעת רב אשי].

תְּנַן במשנתינו, כַּמָּה הִיא מְנִיקָתּוּ שְׁתֵּי שָׁנִים, רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, שְׁמֹנָה עָשָׂר חֹדֶשׁ. דנה הגמרא, בְּשִׁלָּמָא לְרַבָּא נִיחָא, שבמשנתינו מדובר בתנאי סתם, וזמן הנקה בסתם, הוא שתי שנים. אֶלָּא לְרַב אַשִׁי הסובר שאף בתנאי סתם די ביום אחד, אם כן לָמָּה לִי להצריך את האשה בהנקת שְׁתֵּי שָׁנִים לדעת חכמים, וכן לָמָּה לִי להצריכה שְׁמֹנָה עָשָׂר חֹדֶשׁ לדעת רבי יהודה, הלא בְּיוֹם אֶחָד סַגֵּי. מבארת הגמרא, הָכִי קָאָמַר – כך יפרש רב אשי דין משנתינו. אין הכוונה שתניקהו שתי שנים, אלא צריכה להניק יוֹם אֶחָד מִתּוֹך שְׁתֵּי שָׁנִים – בתוך שתי שנותיו הראשונות שהוא הזמן הנצרך להנקה. וְלַאֲפוּקֵי לְאַחַר שְׁתֵּי שָׁנִים דְּלֹא – ולהשמיענו שאחר שתי שנים אין ההנקה מועלת לקיום התנאי. וכן לדעת רבי יהודה, צריכה להניקו יוֹם אֶחָד מִשְּׁמֹנָה עָשָׂר חֹדֶשׁ, וְלַאֲפוּקֵי לְאַחַר שְׁמֹנָה עָשָׂר חֹדֶשׁ דְּלֹא מועיל הנקתה לקיום התנאי.

מקשה הגמרא מהמשך משנתינו, מֵיתִיבִי, הֲרֵי זֶה גִּיטֵּךְ עַל מְנָת שֶׁתִּשְׁתַּשְׁתִּי אֶת אַבָּא שְׁתֵּי שָׁנִים, או עַל מְנָת שֶׁתָּנִיקִי אֶת בְּנִי שְׁתֵּי שָׁנִים, אם מֵת הַבֵּן, אוֹ שֶׁאָמַר הָאָב אִי אֶפְשִׁי שֶׁתִּשְׁתַּשְׁנִי, אף על פי שאמר זאת שֶׁלֹּא בְּהַקְפָּדָה – שלא מחמת שהאשה הכעיסתו, אֵינוֹ גֵּט.